

OD AUTORÓW 9

ROZDZIAŁ I. GENEZA, CELE I CZŁONKOSTWO UNII EUROPEJSKIEJ

(*Krystyna Michałowska-Gorywoda*) 11

1. Geneza Unii 11
2. Cele Unii i środki ich realizacji 18
3. Członkostwo Unii 26

ROZDZIAŁ II. SYSTEM PRAWNO-INSTITUCJONALNY. MECHANIZM PODEJMOWANIA DECYZJI (*Krystyna Michałowska-Gorywoda*) 43

1. Źródła europejskiego prawa wspólnotowego 43
2. Klasyfikacja i charakter prawny aktów prawa wtórnego 46
3. Główne organy (instytucje) i mechanizm podejmowania decyzji 50
 - 3.1. Rada Europejska 51
 - 3.2. Rada Unii 54
 - 3.3. Komisja Europejska 63
 - 3.4. Parlament Europejski 74
 - 3.5. Trybunał Sprawiedliwości 85
 - 3.6. Sąd Pierwszej Instancji 89
 - 3.7. Trybunał Rewidentów Księgowych 94
4. Organy pomocnicze 94
5. Generalne kierunki reform systemu prawnoinstytucyjnego Wspólnot (Unii) 95

ROZDZIAŁ III. WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA (*Lucjan Ciamaga*) 102

1. Pojęcie i zakres wspólnej polityki handlowej 102
2. Podstawy prawne 105
3. Jednolity Rynek Europejski (JRE) 108
4. Ochrona Jednolitego Rynku Europejskiego przed zewnętrznym importem 114
5. Wspólna Taryfa Celna – Taric 120
6. SAD – Jednolity Dokument Administracyjny 124

ROZDZIAŁ IV. POLITYKA REGIONALNA (*Lucjan Ciamaga*) 125

1. Uwagi ogólne 125
2. Podstawy prawne polityki regionalnej 127
3. Uwarunkowania polityki regionalnej lat 1980–1990 127

4. Reforma polityki regionalnej Wspólnoty 131
5. Transgraniczna współpraca regionalna 137
6. Polityka regionalna w toku tworzenia Unii Gospodarczej i Walutowej 140
7. Realizowanie i przyszłościowe inicjatywy regionalne Wspólnoty 144

ROZDZIAŁ V. WSPÓLNA POLITYKA ROLNA (*Lucjan Ciamaga*) 148

1. Cele i zakres wspólnej polityki rolnej 148
2. Tworzenie wspólnego rynku i polityki rolnej 149
3. Podstawowe typy organizacji rynku rolnego 153
4. Wspólnorynkowy system cen produktów rolnych 156
5. Polityka strukturalna w rolnictwie 159
6. Reforma wspólnej polityki rolnej 163

ROZDZIAŁ VI. POLITYKA PRZEMYSŁOWA I BADAWCZO-ROZWOJOWA

(*Lucjan Ciamaga*) 169

1. Pojęcie i zakres polityki przemysłowej 169
2. Podstawy prawne 171
3. Założenia polityki przemysłowej 172
4. Uniwersalizm i wiodąca rola technologii w gospodarce światowej 177
5. Miejsce Europy w technologii światowej 183
6. Rola Wspólnoty w dziedzinie badań i rozwoju 186

ROZDZIAŁ VII. POLITYKA TRANSPORTOWA (*Eufemia Teichmann*) 191

1. Uwagi ogólne 191
2. Podstawy prawne wspólnej polityki transportowej 191
3. Ewolucja i zasady polityki transportowej 193
4. Funkcjonowanie rynku usług transportowych 194
5. Osiągnięcia wspólnej polityki transportowej – połowa lat dziewięćdziesiątych 197
6. Europejska infrastruktura transportu jako przedmiot wspólnej polityki transportowej 202
7. Ochrona środowiska przed degradacyjnym wpływem transportu 205
8. Ułożenie stosunków transportowych UE z krajami trzecimi 207
9. Podsumowanie 211

ROZDZIAŁ VIII. INTEGRACJA WALUTOWA (*Leokadia Oręziak*) 213

1. Pojęcie i podłoże integracji walutowej 213
2. Integracja walutowa do 1979 r. 216
3. Zasady Europejskiego Systemu Walutowego 219
4. Funkcjonowanie ESW 221

ROZDZIAŁ IX. JEDNOLITY RYNEK FINANSOWY (*Leokadia Oręziak*) 229

1. Znaczenie jednolitego rynku finansowego 229
2. Swoboda przepływu kapitałów 230
 - 2.1. Proces liberalizacji przepływu kapitałów 230
 - 2.2. Zasady swobodnego przepływu kapitałów określone w traktacie z Maastricht 235
3. Swoboda osiedlania się i świadczenia usług finansowych 237
 - 3.1. Uwagi ogólne 237
 - 3.2. Instytucje kredytowe 239
 - 3.3. Instytucje ubezpieczeniowe 245
 - 3.4. Rynek papierów wartościowych 248
 - 3.5. Podsumowanie 248

ROZDZIAŁ X. ECU – JAKO WALUTA MIĘDZYNARODOWA (*Leokadia Oręziak*) 251

1. Uwagi ogólne 251
2. ECU na rynku prywatnym 252
3. Czynniki rozwoju ECU 257

ROZDZIAŁ XI. UNIA GOSPODARCZA I WALUTOWA (*Leokadia Oręziak*) 263

1. Uwagi ogólne 263
2. Raport Komitetu Delorsa 264
3. Zasady unii gospodarczej i walutowej określone w traktacie z Maastricht 268
4. Dotychczasowy przebieg procesu tworzenia unii gospodarczej i walutowej 277
 - 4.1. Uwagi ogólne 277
 - 4.2. Sytuacja ekonomiczna krajów UE 280
 - 4.2.1. Inflacja 280
 - 4.2.2. Deficyt budżetowy 281
 - 4.2.3. Dług publiczny 283
 - 4.2.4. Długoterminowe stopy procentowe 284
 - 4.2.5. Udział w ESW 285
 - 4.3. Działania dostosowawcze krajów członkowskich 286
 - 4.4. Wpływ bezrobocia na proces tworzenia UGW 288
5. Unia gospodarcza i walutowa a integracja o wielu prędkościach 290
6. Ważniejsze aspekty przejścia w praktyce do nowego pieniądza 296
7. Aspekty polityczne unii gospodarczej i walutowej 304
 - 7.1. Polityczne motywy dążenia do UGW 304
 - 7.2. Unia gospodarcza i walutowa a unia polityczna 305
8. Podsumowanie 310

ROZDZIAŁ XII. BUDŻET (*Leokadia Oręziak*) 314

1. Uwagi ogólne 314
2. Wydatki budżetu ogólnego 319
3. Dochody budżetu 326
4. Kontrola wykonywania budżetu ogólnego UE 331
5. Udział poszczególnych krajów UE w tworzeniu i podziale środków budżetowych 333
6. Rola budżetu w procesie tworzenia unii gospodarczej i walutowej 335
7. Pozabudżetowe źródła finansowania działalności Unii Europejskiej 336
 - 7.1. Europejski Bank Inwestycyjny 336
 - 7.2. Kredyty na równoważenie bilansów płatniczych 340
 - 7.3. Działalność kredytowa Komisji 340

ROZDZIAŁ XIII. INTEGRACJA POLITYCZNA (*Krystyna Michałowska-Gorywoda*) 342

1. Motywy i główne koncepcje integracji politycznej 342
2. Próby koordynacji polityki zagranicznej – lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte 347
3. Integracja polityczna w latach osiemdziesiątych: Jednolity Akt Europejski 361
4. Traktat o Unii Europejskiej – Maastricht 7 lutego 1992 r. 369

ROZDZIAŁ XIV. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE (*Ewa Latoszek*) 376

1. Uwagi ogólne 376
2. Ewolucja współpracy instytucjonalnej między Unią Europejską i EFTA 378
 - 2.1. Porozumienie o Wolnym Handlu (PWH) 378
 - 2.2. Koncepcja Europejskiego Obszaru Gospodarczego 381
3. Polityka śródziemnomorska 392
 - 3.1. Polityczne i ekonomiczne przesłanki współpracy UE z krajami basenu Morza Śródziemnego 392

3.2. Globalna polityka śródziemnomorska	396
3.3. Umowy o stowarzyszeniu z Turcją, Cyprzem i Maltą	399
3.4. Ramy instytucjonalne współpracy WE z Izraelem i b. Jugosławią	403
4. System Preferencji Generalnych	405
5. Ramy instytucjonalne współpracy z AKP	410
6. Kraje Europy Środkowej i Wschodniej a Wspólnoty Europejskie	422
7. Pozaeuropejskie kraje rozwinięte gospodarczo	427
ROZDZIAŁ XV. STOWARZYSZENIE POLSKI ZE WSPÓLNOTĄ – SZANSE I ZAGROŻENIA	
(<i>Lucjan Ciamaga</i>)	435
1. Główne założenia Układu Europejskiego	436
2. Szanse i zagrożenia polskich interesów gospodarczych we Wspólnocie w ujęciu makroekonomicznym	447
3. Zagrożenia i szanse przemysłu	454
4. Zagrożenia i szanse rolnictwa	460
5. Wstępne warunki pełnego członkostwa	465
BIBLIOGRAFIA	473
WYKAZ SKRÓTÓW	480
INDEKS INSTYTUCJI I ORGANIZACJI	483